

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

CAO XUÂN THẮNG

**PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT CHÈ BỀN VỮNG THEO
HƯỚNG VIETGAP TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN ĐẠI TỪ,
TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN, NĂM 2020

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

CAO XUÂN THẮNG

**PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT CHÈ BỀN VỮNG THEO
HƯỚNG VIETGAP TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN ĐẠI TỪ,
TỈNH THÁI NGUYÊN**

Ngành: Kinh tế Nông nghiệp

Mã ngành: 8.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. NGUYỄN NGỌC NÔNG

THÁI NGUYÊN, NĂM 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là kết quả nghiên cứu của tôi, mọi số liệu sử dụng trong Luận văn này đều được trích dẫn. Các số liệu sơ cấp là kết quả điều tra, đánh giá của tôi và chưa được sử dụng trong bất cứ một công trình nghiên cứu nào khác. Tôi cũng xin cam đoan mọi sự giúp đỡ đều đã được cảm ơn.

Thái Nguyên, tháng 05 năm 2020

Tác giả luận văn

Cao Xuân Thắng

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian nghiên cứu thực hiện đề tài tôi đã hoàn thành xong luận văn tốt nghiệp của mình. Để có được kết quả này ngoài sự nỗ lực của bản thân, tôi luôn nhận được sự giúp đỡ chu đáo, nhiệt tình của nhà trường, các cơ quan, thầy cô, bạn bè. Tôi xin được bày tỏ lòng trân thành cảm ơn tới:

Ban giám hiệu trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, Phòng đào tạo cùng toàn thể các thầy cô đã tận tình giúp đỡ tôi trong suốt thời gian học tập cũng như thời gian hoàn thành luận văn tốt nghiệp này.

Để có được kết quả này, tôi vô cùng biết ơn và tỏ lòng kính trọng sâu sắc đến PGS.TS. Nguyễn Ngọc Nông, người đã nhiệt tình hướng dẫn tôi làm đề tài và cũng là người đầu tiên tạo cho tôi mong muốn được làm khoa học và cống hiến cho khoa học.

Cuối cùng tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn tới đồng nghiệp, bạn bè đã đồng viên đã đồng viên tôi trong thời gian học tập và nghiên cứu đề tài.

Xin trân thành cảm ơn!

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Những đóng góp mới, ý nghĩa khoa học và thực tiễn	3
Chương 1	4
CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI.....	4
1.1. Cơ sở lý luận về phát triển sản xuất chè bền vững theo hướng VietGAP	4
1.1.1. <i>Khái niệm về phát triển bền vững, tiêu chuẩn VietGAP</i>	<i>4</i>
1.1.2. <i>Nội dung phát triển bền vững.....</i>	<i>18</i>
1.1.3. <i>Nội dung phát triển sản xuất chè bền vững theo tiêu chuẩn VietGAP</i>	<i>21</i>
1.2. Cơ sở thực tiễn về phát triển sản xuất chè bền vững theo hướng VietGAP	27
1.2.1. <i>Chủ trương chính sách phát triển bền vững theo hướng VietGAP</i>	<i>34</i>
1.2.2. <i>Kinh nghiệm sản xuất chè VietGAP ở một số địa phương.....</i>	<i>35</i>
1.3. Các yếu tố ảnh hưởng tới phát triển sản xuất chè bền vững theo tiêu chuẩn VietGAP	27
1.4. Bài học kinh nghiệm cho phát triển sản xuất chè theo tiêu chuẩn VietGAP cho huyện đại từ, tỉnh Thái Nguyên.....	39
Chương 2. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	40
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu	40
2.1.1. <i>Đặc điểm điều kiện tự nhiên</i>	<i>40</i>
2.1.2. <i>Điều kiện về kinh tế - xã hội</i>	<i>44</i>
2.1.3. <i>Những lợi thế trong phát triển kinh tế xã hội của huyện Đại Từ</i>	<i>47</i>
2.2. Nội dung nghiên cứu	48
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	48
2.3.1. <i>Phương pháp thu thập và xử lý số liệu</i>	<i>48</i>
2.3.2. <i>Phương pháp phân tích</i>	<i>50</i>
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀO THẢO LUẬN.....	54

3.1. Thực trạng phát triển chè của huyện Đại Từ.....	54
3.1.1. <i>Kết quả sản xuất chè của huyện Đại Từ</i>	54
3.1.2. <i>Thực trạng cơ cấu giống chè huyện Đại Từ năm 2019</i>	56
3.1.3. <i>Thực trạng phát triển chè bền vững theo hướng VietGAP tại huyện Đại Từ</i> .	57
3.1.4. <i>Thực trạng chuyển giao KHKT sản xuất chè bền vững theo hướng VietGAP</i>	63
3.1.5. <i>Thực trạng hỗ trợ cho đầu tư phát triển cây chè</i>	64
3.1.6. <i>Kết quả phát triển sản xuất chè bền vững theo hướng VietGAP</i>	66
3.2.1. Đặc điểm chung của các hộ điều tra	69
3.3. Các yếu tố ảnh hưởng tới phát triển sản xuất chè bền vững theo VietGAP tại huyện Đại Từ - tỉnh Thái Nguyên	72
3.4. Thuận lợi và khó khăn trong phát triển sản xuất chè VietGAP tại Đại Từ	77
3.4.1. <i>Thuận lợi trong phát triển sản xuất chè VietGAP của huyện Đại Từ - tỉnh Thái Nguyên</i>	77
3.4.2. <i>Khó khăn trong việc phát triển sản xuất chè VietGAP tại huyện Đại Từ - tỉnh Thái Nguyên</i>	79
3.5. Giải pháp phát triển sản xuất chè bền vững theo hướng VietGAP tại huyện đại từ, tỉnh Thái Nguyên	79
3.5.1. <i>Cơ sở khoa</i>	79
3.5.2. <i>Một số giải pháp mục tiêu phát triển sản xuất chè VietGAP tại huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên</i>	82
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	93
1. Kết luận	93
2. Kiến nghị	93
TÀI LIỆU THAM KHẢO	99
PHỤ LỤC	102

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Tình hình sử dụng đất huyện Đại Từ giai đoạn 2017- 2019.....	45
Bảng 2.2.	Dân số huyện Đại Từ giai đoạn 2017- 2019.....	47
Bảng 3.1.	Diện tích, năng suất, sản lượng chè Đại Từ giai đoạn 2017 - 2019	54
Bảng 3.2.	Thực trạng phát triển chè bền vững theo tiêu chuẩn VietGAP	59
Bảng 3.3.	Quy hoạch phát triển chè bền vững theo tiêu chuẩn VietGAP của huyện Đại Từ đến năm 2025 tầm nhìn 2030	62
Bảng 3.4.	Thực trạng tập huấn, chuyển giao TBKHKT chè bền vững theo hướng VietGAP của huyện	63
Bảng 3.5.	Tình hình phát triển sản xuất chè theo chiều rộng.....	67
Bảng 3.6.	Thực trạng sản xuất chè bền vững theo hướng VietGAP của huyện năm 2019.....	68
Bảng 3.7.	Việc đầu tư để trồng 01ha chè theo tiêu chuẩn VietGAP.....	69
Bảng 3.8.	Hiệu quả kinh tế của sản xuất chè VietGAP so với chè thường	70
Bảng 3.11.	Đánh giá về việc tác động đến môi trường	71

TRÍCH YẾU LUẬN VĂN

Tên tác giả: **Cao Xuân Thắng**

Tên luận văn: ***“Phát triển sản xuất chè bền vững theo hướng VietGAP trên địa bàn huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên”***

Ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 8.62.01.15

Cơ sở đào tạo: Đại học Nông Lâm Thái Nguyên

1. Mục tiêu nghiên cứu:

Đề tài Phát triển sản xuất chè bền vững theo hướng VietGAP trên địa bàn huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên được thực hiện với mục tiêu đánh giá được thực trạng phát triển sản xuất chè bền vững theo hướng VietGAP trên địa bàn huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2017 – 2019, phân tích các yếu tố ảnh hưởng tới phát triển sản xuất chè bền vững theo hướng VietGAP tại địa bàn huyện, từ đó đưa ra các giải pháp nhằm đẩy mạnh phát triển sản xuất chè bền vững theo hướng VietGAP và mang lại hiệu quả kinh tế cao cho người dân trên địa bàn huyện.

2. Phương pháp nghiên cứu

Luận văn sử dụng phương pháp thu thập tài liệu thứ cấp và sơ cấp nhằm đánh giá thực trạng phát triển sản xuất chè bền vững theo hướng VietGAP trên địa bàn huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên. Đồng thời luận văn sử dụng phương pháp phân tích như thống kê mô tả, so sánh, phương pháp phân tở, phương pháp nghiên cứu trường hợp để phân tích kết quả về hiệu quả kinh tế của các hộ trên địa bàn huyện.

3. Kết quả nghiên cứu

Kết quả nghiên cứu của đề tài đã đạt được: Về thực trạng phát triển sản xuất chè bền vững được thể hiện rõ nét qua các nội dung: Diện tích sản xuất ổn định qua các năm, năng suất, sản lượng cao, chất lượng tốt được người tiêu dùng đánh giá cao, thị trường ngày càng được mở rộng đem lại lợi nhuận cao

cho người sản xuất, góp phần phát triển kinh tế trên địa bàn tỉnh, bảo vệ môi trường lành mạnh, văn minh, xóa đói giảm nghèo, giải quyết việc làm, tăng thu nhập cho người dân. Diện tích chè của huyện đứng thứ nhất trong toàn tỉnh Thái Nguyên, Năm 2019 diện tích chè năm 2019 là 6.342,43 ha, năng suất 119,5 tạ/ ha; diện tích trồng theo VietGAP là 730,5ha, năng suất 121 tạ/ha, sản lượng theo VietGAP là 8.839 tấn. Các yếu tố ảnh hưởng đến quá trình phát triển sản xuất chè bền vững trên địa bàn huyện bao gồm 3 nhóm yếu tố: Nhóm yếu tố thuộc về môi trường như điều kiện tự nhiên, thời tiết, khí hậu; Nhóm yếu tố thuộc về kỹ thuật; Nhóm yếu tố thuộc về kinh tế - xã hội. Trên cơ sở kết quả nghiên cứu, Luận văn đã đề xuất được 8 giải pháp nhằm tăng cường phát triển sản xuất chè bền vững theo hướng VietGAP tại huyện Đại Từ, đó là: Nâng cao diện tích, năng suất và sản lượng; Đổi mới giống chè; Thực hiện tốt kỹ thuật trồng VietGAP; Tăng cường chế biến chè VietGAP; Tăng cường đầu tư đổi mới thiết bị chế biến chè VietGAP; Tăng cường hỗ trợ sản xuất chè VietGAP; Đẩy mạnh tiêu thụ chè VietGAP; Quản lý thương hiệu chè VietGAP.

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Đại Từ là huyện miền núi, nằm ở phía Tây Bắc tỉnh Thái Nguyên, cách thành phố Thái Nguyên 25km. Toàn huyện có tổng diện tích tự nhiên 57.417,1ha. Huyện có 30 xã, thị trấn với dân số 164.730 người, gồm 8 dân tộc anh em cùng sinh sống. Trong sản xuất nông nghiệp, Đại Từ là huyện có diện tích chè lớn nhất Thái Nguyên và đứng thứ 2 trong toàn quốc sau huyện Bảo Lộc của tỉnh Lâm Đồng; Đại Từ là vùng sản xuất chè có truyền thống lâu đời, có tiềm năng năng suất, nguyên liệu chè có chất lượng cao, là huyện sản xuất chè có 3 chỉ tiêu về số lượng lớn nhất so với quy mô sản xuất cấp huyện. Chất lượng chè Đại Từ được đánh giá rất ngon, có nhiều vùng chè đặc sản nổi tiếng cả nước như: Chè xã La Bằng, chè xóm Khuân Gà, Thị trấn Hùng Sơn, xóm Làng Thượng xã Phú Thịnh...

Trong những năm qua, cây chè được huyện coi là cây trồng chủ lực, mũi nhọn của huyện trong phát triển nông nghiệp, là cây giúp cho các hộ nông dân thoát nghèo và tiến tới làm giàu. Tuy nhiên việc đầu tư, phát triển cho cây chè chưa nhiều, chưa khai thác hết tiềm năng, thế mạnh trong phát triển cây chè của huyện. Diện tích trồng chè toàn huyện năm 2019 là 6.342,43 ha, tuy nhiên diện tích chè trồng theo hướng VietGap chỉ có 730,5 ha (chiếm 11,52%) diện tích chè toàn huyện. (Phòng Nông nghiệp và PTNT huyện Đại Từ, năm 2019). Tổ chức sản xuất chè vẫn chủ yếu các hộ nhỏ lẻ, thiếu hệ thống dịch vụ kỹ thuật, thương mại; chưa tạo ra và gắn kết các chuỗi giá trị trong sản xuất và tiêu thụ chè, hiệu quả sản xuất chưa tương xứng tiềm năng. Chưa gắn việc hình thành và gắn kết ngành sản xuất chè - ngành sản xuất mũi nhọn với các ngành khác như với công thương (sản xuất thiết bị chế biến, xuất